

HAA

Hrvatska akreditacijska agencija
Croatian Accreditation Agency

**SAŽETAK IZVJEŠTAJA O RADU
HRVATSKE AKREDITACIJSKE AGENCIJE
ZA 2009. GODINU**

Izveštaj o radu Hrvatske akreditacijske agencije za 2009. godinu prihvaćen je na 41. sjednici Upravnoga vijeća HAA održanoj 18. ožujka 2010. godine.

I. SAŽETAK

Ad2. Programa

Rad Hrvatske akreditacijske agencije (HAA) u 2009. godini obilježile su aktivnosti ocjenjivanja HAA od strane europskih ocjenitelja u svrhu zaključivanja Sporazuma o međusobnom priznavanju s Europskom organizacijom za akreditaciju (*European Co-operation for Accreditation Multilateral Agreement, EA-MLA*). Ocjena je obavljena u dva dijela (27.-31. srpnja 2009. te 02.-03. studenoga 2009. godine). HAA je poslala sve komentare na zaprimljene nalaze te se njihov konačan izvještaj očekuje do travnja 2010. godine. Ocjenjivački tim zaključio je da HAA ima kvalitetno i osposobljeno osoblje za provođenje akreditacijskih aktivnosti u skladu s normama, a konačnu odluku donijet će Vijeće za multilateralne sporazume Europske organizacije za akreditaciju (EA MAC).

Glavna obilježja rada Hrvatske akreditacijske agencije u 2009. godini

HAA je sudjelovala u aktivnostima vezanim uz ispunjenje mjerila za Poglavlje 1. Sloboda kretanja roba kao i Odboru za stabilizaciju i pridruživanje te Izvješću o provedbi Akcijskog plana prema Strategiji Vlade RH od 16. lipnja 2009. godine te Planu aktivnosti za 2010. godinu. Nastavljena je suradnja s tijelima državne uprave u provedbi tehničkih propisa. U provedbi je *Ugovor o provedbi postupaka ocjenjivanja osposobljenosti tijela za ocjenu sukladnosti u svrhu ovlašćivanja*, na temelju zakonskih i podzakonskih propisa iz nadležnosti Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, koji je zaključen s tim Ministarstvom u srpnju 2007. godine. Također, takvi ugovori zaključeni su početkom 2009. godine s Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture i Ministarstvom unutarnjih poslova. Ostalim tijelima državne uprave zaduženim za provedbu tehničkih propisa HAA je dostavila prijedlog Ugovora radi provedbe zakona i propisa iz njihove nadležnosti. Te aktivnosti pridonijele su povećanom broju zahtjeva za akreditacijom u svim područjima, što je stvorilo i potrebu za popunjavanjem slobodnih radnih mjesta. U 2009. godini HAA je zaposlila jednu novu djelatnicu na poslovima akreditacije certifikacijskih tijela za potvrđivanje osposobljenosti osoba te jednu u Odjelu za računovodstvene poslove.

HAA je organizirala 3. savjetovanje u suradnji s Hrvatskim društvom za sustave (CROSS) na temu *Akreditacija - jamstvo kvalitete* te je tako obilježila i Međunarodni dan akreditacije 09. lipnja 2009. godine. Savjetovanje je održano u Hrvatskoj gospodarskoj komori u svibnju 2009. godine. Osim toga, HAA je u suradnji s Centrom za transfer tehnologije (CTT) na Fakultetu strojarstva i brodogradnje održala niz seminara iz područja akreditacije laboratorija i inspeksijskih tijela te posebno obradila temu *Sljedivost i mjerna nesigurnost* za ocjenitelje i zaposlenike HAA te ostale zainteresirane sudionike.

Na preporuku Europske komisije, a radi usklađivanja s Europskom uredbom o akreditaciji i nadzoru na tržištu br. 765/2008, HAA je pripremila izmjene i dopune Zakona o akreditaciji (NN 158/2003, NN 75/2009) te je izradila i predložila Upravnom vijeću HAA dopunu Statuta HAA. Upravno vijeće HAA prihvatilo je dopune Statuta HAA na sjednici od 14. srpnja 2009. godine, a Vlada Republike Hrvatske dala je suglasnost 30. srpnja 2009. godine (NN 96/2009).

HAA je nastavila suradnju s Hrvatskim zavodom za norme, Državnim zavodom za mjeriteljstvo, gospodarskim komorama, udrugama potrošača, stručnim udrugama te drugim pravnim osobama u području svoje djelatnosti.

Međunarodna suradnja HAA u protekloj je godini bila izuzetno intenzivna. Obilježena je aktivnim sudjelovanjem u radu EA-Opće skupštine (EA-GA), EA-Vijeću za multilateralne sporazume (EA-MAC), EA-Odboru za horizontalnu

Međunarodna suradnja HAA

harmonizaciju (EA-HHC), EA Mreži za akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti u svrhu notifikacije, EA-Odboru za laboratorije (EA-LC), EA-Odboru za certifikacijska tijela (EA-CC), EA-Odboru za inspekcijska tijela (EA-IC), EA-Odboru za komunikacije i promidžbu (EA-CPC), te brojnim radnim skupinama. Nadalje, HAA je redovito pratila sve novosti i postupala u skladu s pravilima međunarodnih akreditacijskih organizacija ILAC- a i IAF-a.

U 2009. godini HAA je bila korisnik Projekta PHARE 2006, „Potpora Hrvatskoj akreditacijskoj agenciji za uspostavljanje sustava ocjenjivanja osposobljenosti tijela za ocjenu sukladnosti (TOS) prema EU direktivama „novoga pristupa“. HAA je koristila sredstva tehničke potpore Europske unije, a sukladno Ugovoru koji je potpisan između Agencije za financiranje i ugovaranje (CFCA) i tvrtke Agrifor iz Belgije koja se obvezala pružiti tehničku pomoć HAA u uspostavi sustava ocjenjivanja sukladno EU direktivama za područja **tlačne opreme, jednostavnih tlačnih posuda, pokretne tlačne opreme i dizala.**

U okviru navedenih projekata organizirani su seminari i radionice za ocjenitelje i djelatnike HAA, djelatnike nadležnih središnjih tijela državne uprave, kao i tijela za ocjenu sukladnosti. HAA je organizirala ukupno 7 seminara te razmjenu iskustva ocjenitelja za vodeće ocjenitelje, ocjenitelje i eksperte, radi usklađivanja njihova rada u području akreditacije u svrhu ovlašćivanja od nadležnih državnih tijela.

Osim toga, HAA je sudjelovala u regionalnom projektu za uspostavu infrastrukture kvalitete u okviru IPA 2008, koji se provodi kao nastavak regionalnog projekta CARDS 2006. U lipnju 2009. godine ocjeniteljica u projektu obavila je ocjenu rada HAA, čiji je pozitivan izvještaj o napretku akreditacije u Republici Hrvatskoj poslan u Europsku komisiju.

HAA je također aktivno sudjelovala u provođenju projekata čiji su glavni nositelji središnja tijela državne uprave, a područje projekta vezano je uz ocjenjivanje tijela za ocjenu sukladnosti. S tim u vezi HAA je sudjelovala na sastancima Nadzornih odbora (Steering Committee) u okviru projekta CARDS 2004 za područje **sigurnosti hrane**, čiji je nositelj Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (MPRRR) te PHARE 2005, projekta za područje **nadzora nad tržištem** u području **tehničkih proizvoda**, čiji je nositelj Državni inspektorat (DI).

HAA je također, kao indirektni korisnik, uključena u PTB Projekt koji provodi njemačka institucija PTB. Glavni cilj projekta je promocija regionalne suradnje zemalja jugoistočne Europe u području uspostave **infrastrukture kvalitete**. HAA priprema i sudjeluje u treninzima, radionicama i seminarima u području akreditacije.

HAA je u 2009. godini dodijelila **41** novu akreditaciju te ukupan broj akreditiranih tijela za ocjenu sukladnosti na kraju 2009. godine iznosi **167** (za sve akreditacijske sheme).

Akreditiranje ispitnih i umjernih laboratorija (prema HRN EN ISO/IEC 17025) u 2009. godini ponajprije je obilježeno provedbom postupaka akreditacije umjernih laboratorija za različite fizikalne veličine (temperatura, tlak, masa, sila, električne veličine, vrijeme, frekvencija itd.) te ispitnih laboratorija u različitim područjima kao što su: građevinarstvo, hrana, zaštita okoliša (ispitivanje emisija onečišćenja zraka iz primarnih izvora, monitoring kvalitete zraka), naftni proizvodi, elektrotehnika, forenzična ispitivanja, sigurnosni ventili i tlačna oprema te ispitivanje buke i ispitivanje tekstila, a sve vezano uz provedbu novih hrvatskih propisa usklađenih s

*EU projekti
potpore*

*Broj
akreditacija*

*Akreditiranje
ispitnih i umjernih
laboratorija*

pravnom stečevinom EU (*Acquis communautaire*).

U okviru redovnog rada obavljali su se poslovi u **33** početne akreditacije, **12** ponovnih akreditacija, **68** nadzora nad akreditiranim laboratorijima, od čega je **31** rezultirao proširenjem područja akreditacije, **58** laboratorija nalazi se u postupku akreditacije i pristiglo je **48** novih upita u svezi s akreditacijom laboratorija.

Suspendirana je akreditacija za ukupno **2** laboratorija.

U akreditacijskoj shemi za medicinske laboratorije prema normi HRN EN ISO 15189 u **2** akreditirana medicinska laboratorija proveden je nadzor uz proširenje područja akreditacije, a u postupku je provedba početnog ocjenjivanja u **3** laboratorija.

Akreditiranje certifikacijskih tijela u 2009. godini obilježeno je povećanjem broja prijave za akreditaciju od strane certifikacijskih tijela za certifikaciju proizvoda građevinskog sektora te proširenjem područja akreditiranja certifikacijskih tijela u novim područjima. U području akreditacije certifikacijskih tijela za proizvode to su certifikacija tlačne opreme, jednostavnih tlačnih posuda, pokretne tlačne opreme i postupaka za nerastavljive spojeve, certifikacija električne opreme prema zahtjevima sigurnosti i EMC-a, certifikacija osobne i zaštitne opreme te certifikacija govedeg mesa. U području akreditacije certifikacijskih tijela za osoblje, područje akreditiranja prošireno je na certifikaciju zavarivača i operatera.

U 2009. godini vođeni su postupci za **3** ponovne akreditacije, **11** početnih akreditacija, **13** redovitih godišnjih nadzora (od čega 3 s proširenjem područja akreditacije), **29** witness audita te **1** izvanredni nadzor. Pristiglo je **9** upita za pokretanje postupka akreditacije, od čega **8** od strane certifikacijskih organizacija za certifikaciju proizvoda te **1** od certifikacijskog tijela za certifikaciju sustava upravljanja okolišem.

Akreditiranje nadzornih/inspeksijskih tijela (prema HRN EN ISO/IEC 17020) u 2009. godini HAA je proširila na nova područja akreditiranja unutar postojeće sheme (ocjena sukladnosti mjerila – potencijalno ovjeravanje). HAA je obavljala poslove za **21** početnu akreditaciju nadzornih tijela, od kojih **11** za područje hrane (veterinarska inspekcija), **8** iz područja strojarstva (ocjena sukladnosti mjerila i opreme – regulirano i dragovoljno područje) te **2** s područja strojarstva (sigurnost dizala). HAA je u 2009. godini akreditirala **8** novih nadzornih tijela te je ukupno akreditirano **35** nadzornih tijela. Pristiglo je **44** upita.

Akreditacija i ocjenjivanje osposobljenosti tijela za ocjenu sukladnosti na temelju propisa iz nadležnosti ministarstava tijekom 2009. godine, uz do sada već uhodana ocjenjivanja, prošireno je i na područje osobne zaštitne opreme, pokretne tlačne opreme, elektromagnetske kompatibilnosti te sigurnosti dizala. HAA je provela postupke ocjenjivanja i potvrđivanja osposobljenosti tijela za ocjenu sukladnosti i njihove godišnje nadzore osposobljenosti u skladu s propisima, pri čemu je ocijenjena osposobljenost **1** tijela za ocjenu sukladnosti (TOS) iz područja opreme i zaštitnih sustava u potencijalno eksplozivnoj atmosferi, **3** TOS-a za tlačnu opremu, **4** TOS-a za sigurnost dizala, **5** TOS-a za zaštitu od elektromagnetskog polja, **2** TOS-a za analizu mošta, vina i drugih proizvoda i **5** TOS-a za praćenje kakvoće zraka. Zaprimito je ukupno **11** prijave, i to **7** s područja tlačne opreme-ispitivanje i podešavanje ventila sigurnosti, **2** s područja osobne zaštitne opreme, **1** s područja niskonaponske opreme i **1** za certificiranje hrane.

*Akreditiranje
certifikacijskih
tijela*

*Akreditiranje
nadzornih/
inspeksijskih tijela*

*Potvrđivanje
osposobljenosti
tijela za ocjenu
sukladnosti*

Financijsko i računovodstveni poslovi HAA tijekom 2009. godine obavljali su se prema Zakonu o proračunu, Zakonu o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2009. godinu, propisima donesenim temeljem navedenih zakona te uputama Ministarstva financija.

Osim toga ističe se da u 2009. godini HAA nije mogla pokriti troškove za obavljanje poslova i zadataka iz izvora 11, već je morala koristiti sredstva iz izvora 43 uz odobrenje Ministarstva financija. Naime, povećani broj zahtjeva za akreditaciju, odnosno povećani broj akreditiranih tijela te posljedično i povećani broj nadzora nad akreditiranim tijelima uvjetuje i povećane rashode s naslova intelektualnih usluga vanjskih suradnika – ocjenitelja i eksperata u postupcima akreditacije i nadzora. Istovremeno povećavaju se i prihodi HAA koji se u cijelosti uplaćuju u Državni proračun.

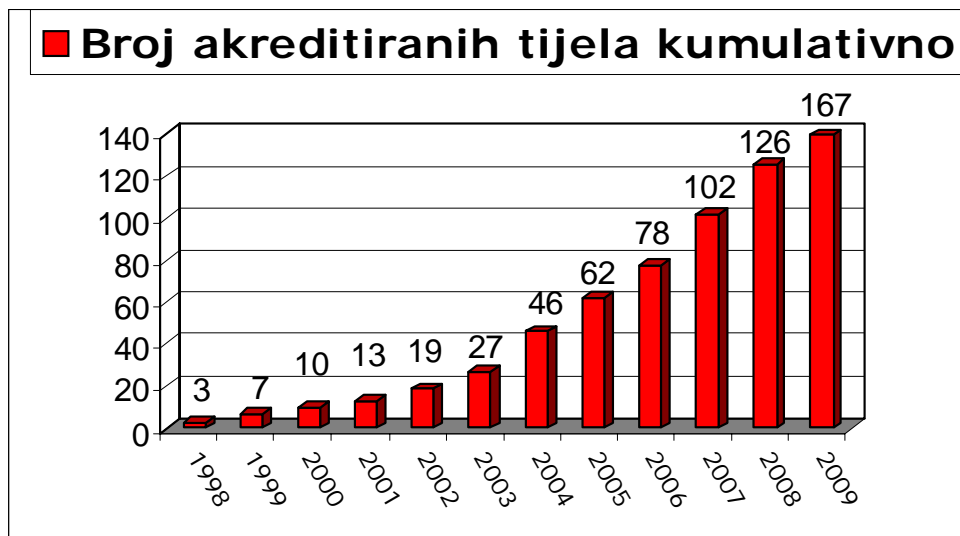
Međutim, HAA s obzirom na način financiranja nije u mogućnosti izravno koristiti sredstva za razvoj i izvršenje sve većeg broja postupaka akreditacije iz ostvarenih sredstava od svoje djelatnosti.

Na taj se način ograničava HAA u razvoju poslovanja što je štetno za prihod Državnog proračuna s jedne strane i indirektna je šteta radi nemogućnosti provedbe novih propisa koji su bitni za pristupanje Republike Hrvatske međunarodnim gospodarskim integracijama posebno uključivanje u unutarnje tržište Europske unije i pregovore za zatvaranje poglavlja 1 – Sloboda kretanja roba, s druge strane. Naime, 90% povećanja zahtjeva za akreditaciju u vezi je s provedbom novim tehničkih propisa usklađenih s propisima Europske unije.

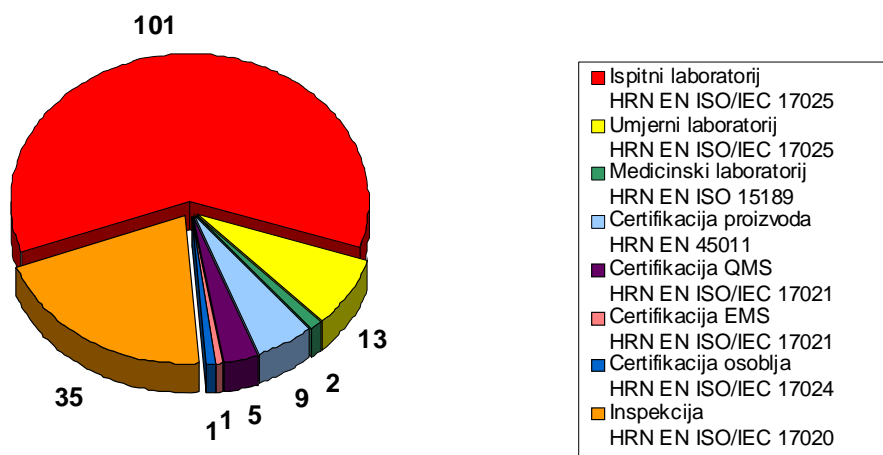
Na kraju se ističe da je HAA unatoč financijskim poteškoćama u potpunosti ispunila svoju zadaću provođenjem akreditacijskih aktivnosti u potpori gospodarstvu.

Broj akreditiranih tijela u Republici Hrvatskoj (status 2009-12-31)

Ukupan broj akreditiranih tijela

Broj akreditiranih tijela prema akreditacijskim shemama (status 2009-12-31)

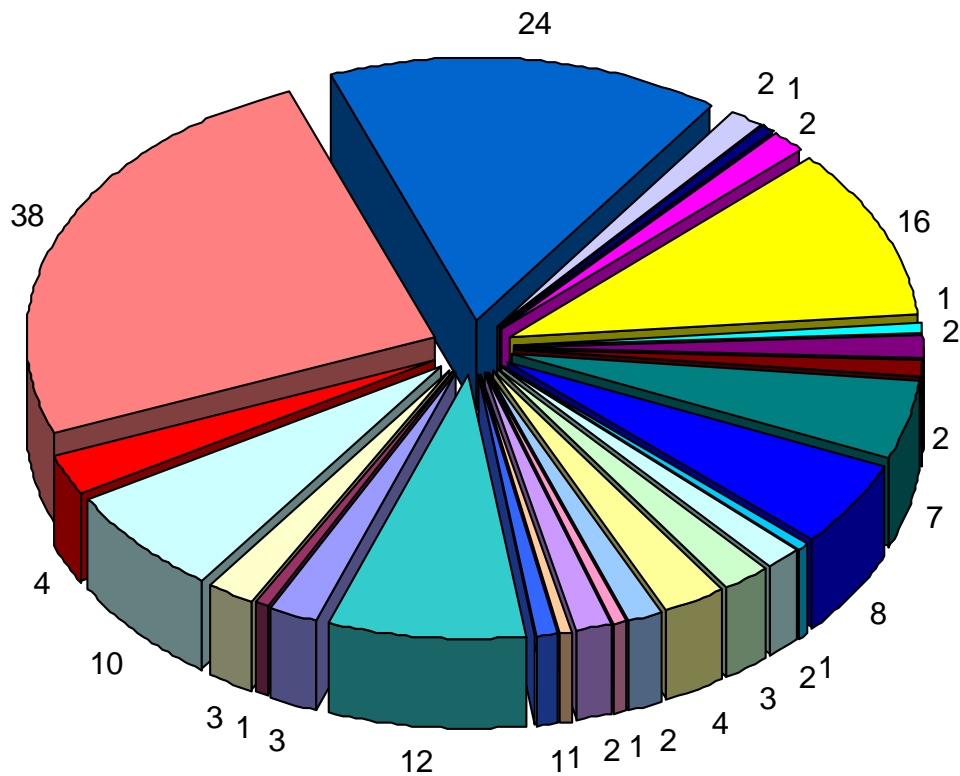

Broj akreditiranih tijela prema shemama

STRUKTURA AKREDITIRANIH TIJELA

Ispitni laboratoriji – ukupno 101 akreditirani ispitni laboratorij
Status 2009-12-31

Napomena: pojedini laboratoriji akreditirani su u više područja

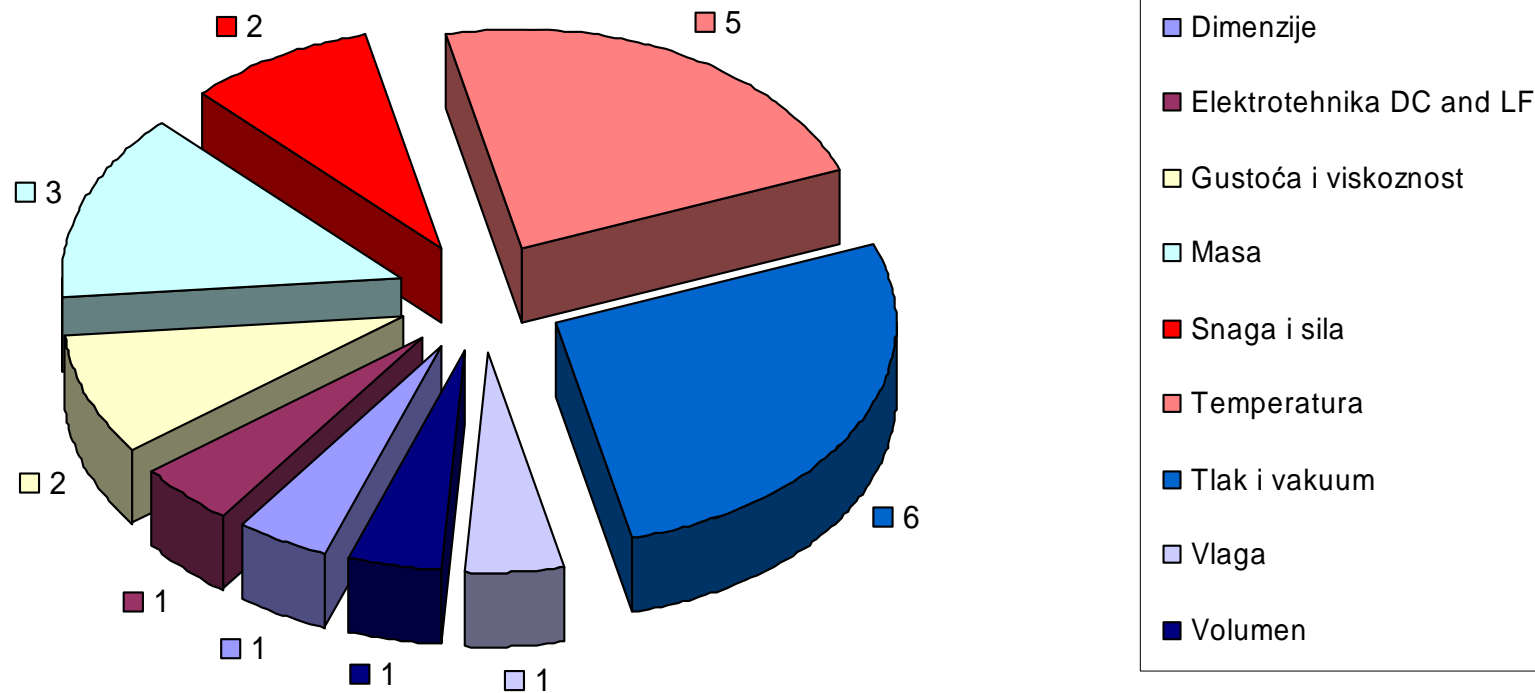

- Električna i elektronička ispitivanja
- Osobna zaštitna oprema
- Elektronični proizvodi i oprema - uključujući software
- Elektrotehnika
- Fizikalna ispitivanja
- Građevinarstvo
- Hrana i piće
- Ispitivanja bez razaranja
- Ispitivanja na požar
- Ispitivanja zvuka i buke - uključujući buku od vibracija
- Kemijska i analitička ispitivanja
- Kemikalije, kemijski proizvodi, kozmetika - uključujući umjetna gnojiva i boje
- Mehanička, metalografska ispitivanja
- Biološka i biokemijska ispitivanja
- Mikrobiološka testiranja
- Nafta i kemija
- Namještaj
- Optička oprema
- Plastični i gumeni proizvodi
- Poljoprivredni proizvodi - uključujući hranu za životinje
- Strojarstvo
- Tehnički materijali i proizvodi - uključujući metale i dijelove metala
- Tekstil, koža, obuća
- Vozila
- Zaštita od zračenja
- Zaštita okoliša

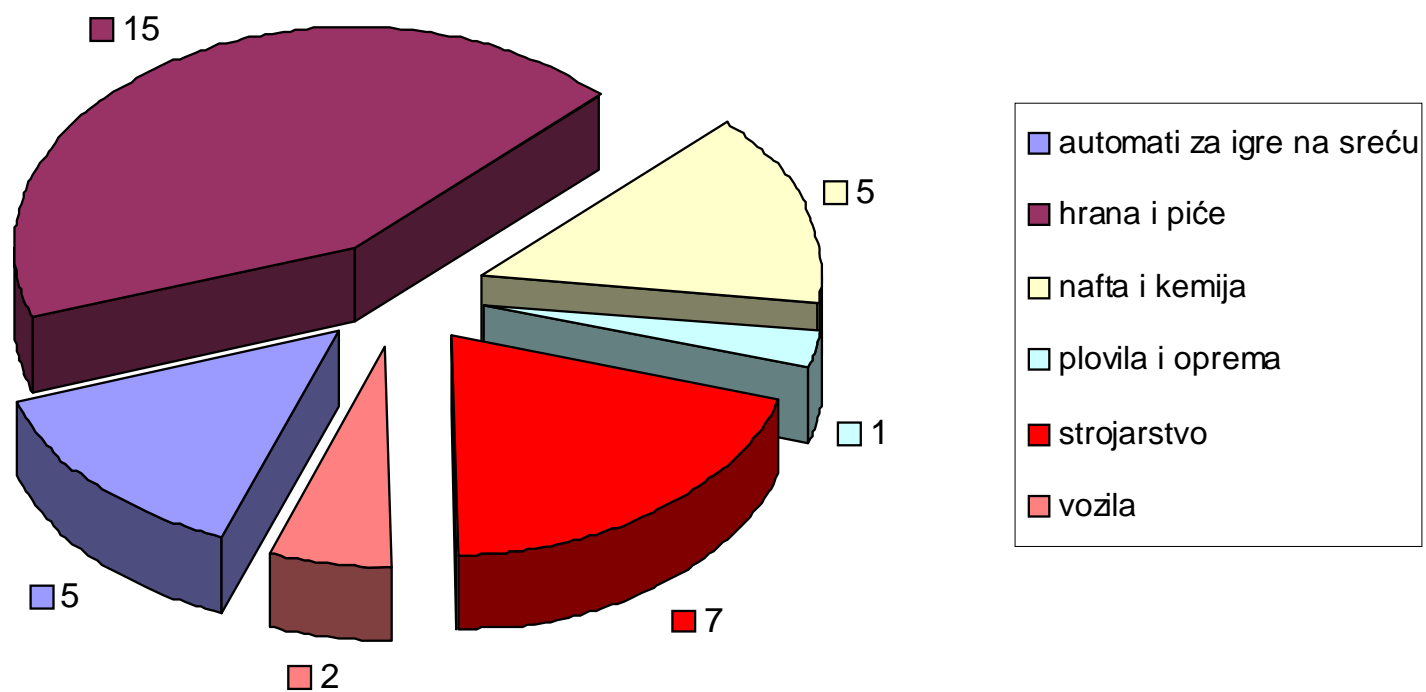
Umjerni laboratoriji – ukupno 13 akreditiranih umjernih laboratorija

Status 2009-12-31

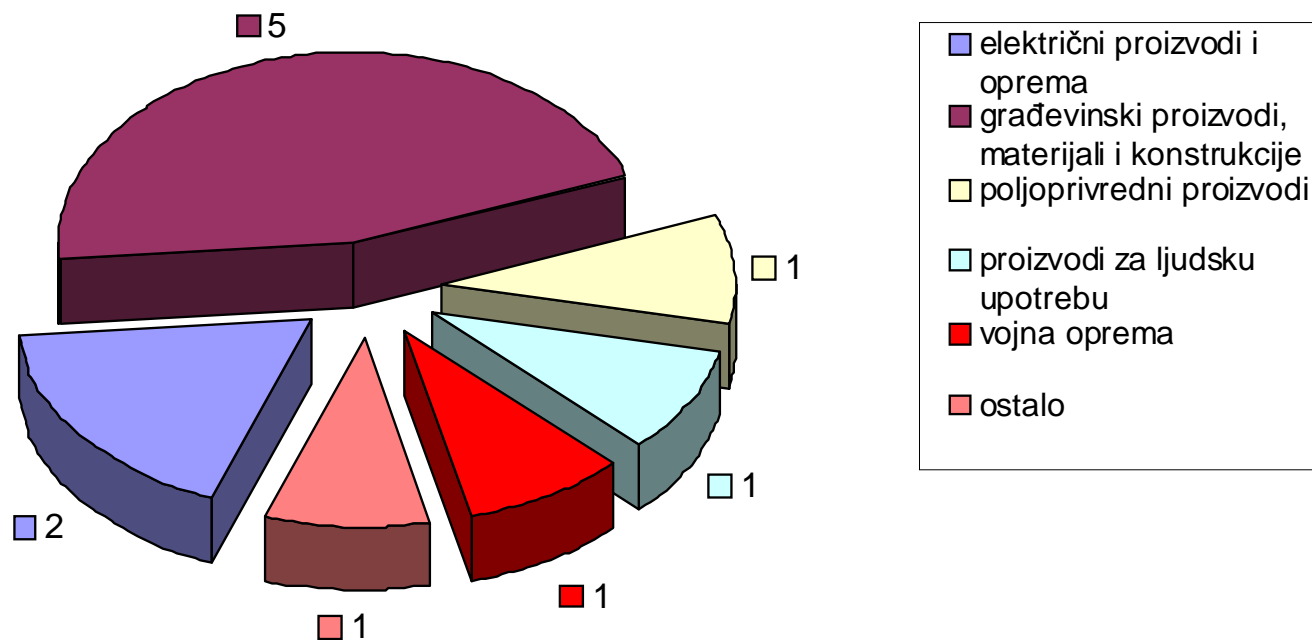
Napomena: pojedini laboratoriji akreditirani su u više područja

Inspekcijska tijela - ukupno 35 akreditiranih inspekcijskih tijela
Status 2009-12-31

Certifikacijska tijela za proizvode - ukupno **11** akreditiranih certifikacijskih tijela
Status 2009-12-31

Certifikacijska tijela za sustave upravljanja kvalitetom (QMS)

Bureau Veritas Croatia	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
Cro Cert d.o.o.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
Det Norske Veritas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
Hrvatski registar brodova	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
SGS Adriatica	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
TUV Croatia	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39

OZNAKA PODRUČJA AKREDITACIJE

Certifikacijska tijela za sustave upravljanja

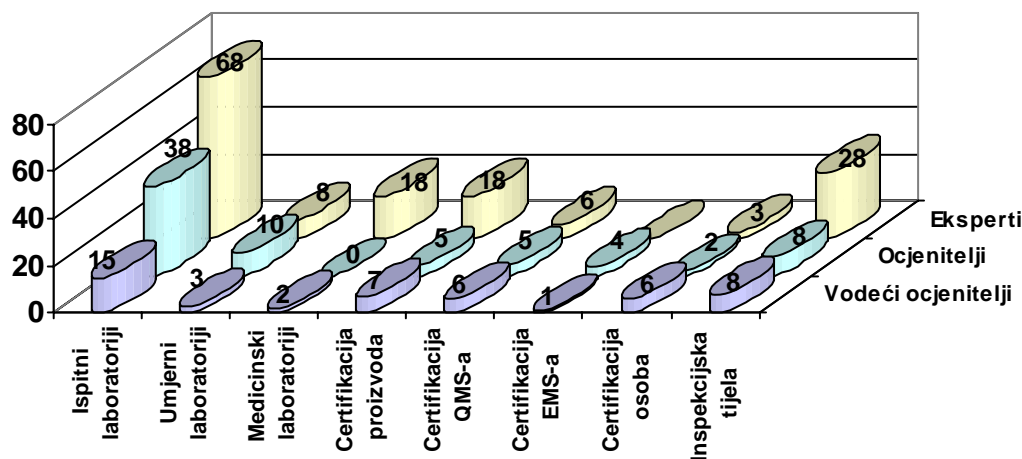
HAA je akreditirala 6 certifikacijskih tijela koja certificiraju sustave upravljanja kvalitetom (QMS – HRN EN ISO/IEC 9001) prema normi HRN EN ISO/IEC 17021:2007. Od ukupno 39 područja akreditacije prema NACE CODE trenutno akreditirana certifikacijska tijela pokrivaju 32 područja. Dakle, trenutno akreditacijom nije obuhvaćeno 7 područja: proizvodnja kože i proizvoda od kože (5), proizvodnja celuloze, papira i proizvoda od papira (7), izdavačka djelatnost (8), tiskarska djelatnost (9), proizvodnja nuklearnog goriva (11), proizvodnja farmaceutskih proizvoda (13), te proizvodnja i popravak zrakoplova i svemirskih letjelica (21).

U Republici Hrvatskoj djeluje desetak certifikacijskih tijela koja potvrđuju sustave upravljanja kvalitetom. Za rad certifikacijskih tijela koja nemaju akreditaciju od HAA, odgovorna su akreditacijska tijela iz drugih država na čiju se akreditaciju pozivaju.

HAA je akreditirala certifikacijsko tijelo Cro Cert d.o.o. koje certificira sustave upravljanja zaštitom okoliša (EMS – HRN EN ISO/IEC 14001) prema normi HRN EN ISO/IEC 17021:2007. Od ukupno 39 područja akreditacije prema NACE CODE trenutno je akreditacijom HAA obuhvaćeno 11 područja: rudarstvo i vađenje (2), prerada drva i proizvodi od drva (6), proizvodnja metala i proizvoda od metala (17), reciklaža (24), proizvodnja plina (26), građevinarstvo (28), trgovina (29), hoteli i restorani (30), prijevoz, skladištenje i veze (31), financijsko posredovanje (32) te ostale poslovne djelatnosti (35).

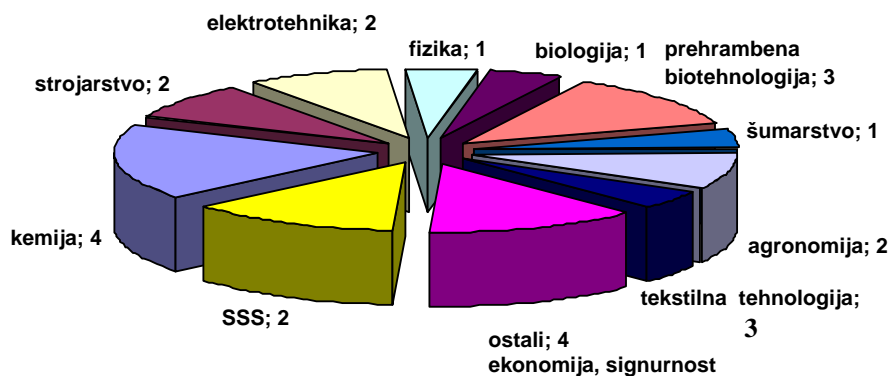
Broj ocjenitelja HAA prema akreditacijskim shemama (stanje 2009-12-31)

Ocjenitelji HAA

Broj vanjskih suradnika (ocjenitelja, vodećih ocjenitelja i eksperata) u stalnom je porastu, u skladu s proširenjem djelatnosti akreditacije na nova stručna područja. U registru HAA, na dan 31. prosinca 2009. godine zabilježeno je ukupno 269 sudionika i to: 149 eksperata, 72 ocjenitelja te 48 vodećih ocjenitelja koji aktivno sudjeluju u ocjenjivanjima u 8 akreditacijskih shema.

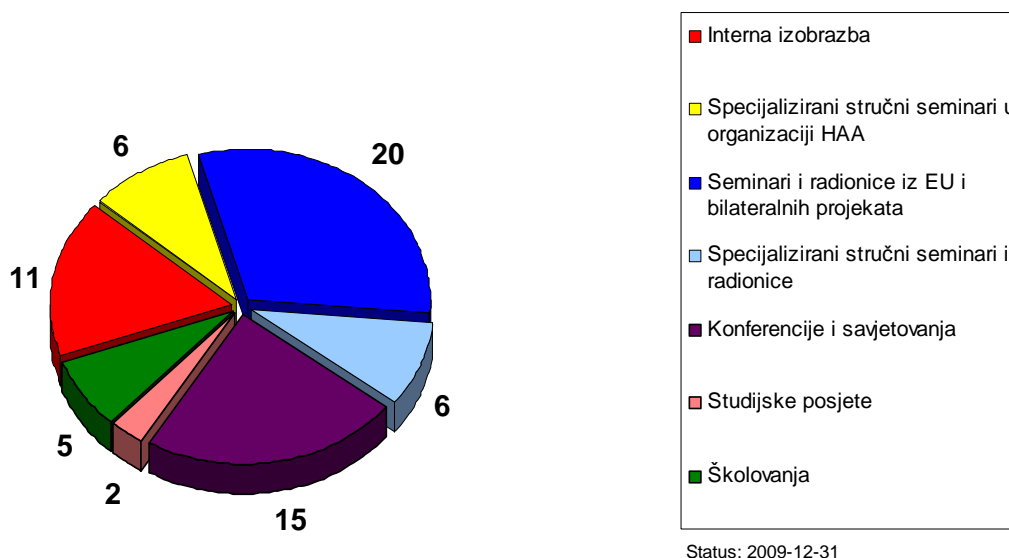
Stručni profil stalnih zaposlenika HAA (stanje 2009-12-31)

*Stručni profil
zaposlenika
HAA*

HAA ima 25 stalna zaposlenika, od kojih 22 s visokom stručnom spremom, 1 s višom stručnom spremom i 2 sa srednjom stručnom spremom.

Izobrazba zaposlenika HAA u 2009. godini

*Izobrazba
zaposlenika
HAA*